

دانستنی های مالیاتی (قسمت دوم)

مودیان حقوق خود را بهتر بشناسند

بدون تردید با وضع و به اجرا درآمدن قوانین و مقررات در هر جامعه یک سری الزامات و تکالیف برای شهروندان آن ایجاد می شود به گونه ای که کلیه آحاد جامعه ملزم به رعایت اجرای قوانین وضع شده می باشند در مقابل اشخاص نیز با احترام گذاردن به روح قانون و اجرای صحیح آن از مزایا و حقوق خاصی برخوردار می گردند. در این میان، قانون مالیات ها نیز از این قاعده مستثنی نبوده و مودیان مالیاتی می توانند با انجام صحیح تکالیف خود از یک سری حقوق و امتیازات بهره مند گردند که بمنظور آشنایی هر چه بیشتر مودیان محترم در ذیل آنها را تحت عنوان منشور حقوق مودیان بیان خواهیم کرد.

*** منشور حقوق مودیان مالیاتی**

اصل اول) احترام و رفتار مناسب با مودی

خط مشی سازمان امور مالیاتی کشور بر تکریم ارباب رجوع (مودیان) و رعایت حقوق اخلاقی و اجتماعی مردم استوار است. بنابراین حسن سلوک کارگزاران مالیاتی و رعایت جانب عدالت و انصاف در چارچوب قوانین و مقررات از مواردی است که سازمان تاکید فراوان بر آن دارد و کلیه ماموران مالیاتی موظف اند در برخورد با مودیان این اصل مهم را رعایت کنند.

اصل دوم) پرداخت مالیات طبق موازین قانونی

این حق بموجب اصل ۵۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای مودیان در نظر گرفته شده است که مضمون آن چنین است. "هیچ مالیاتی گرفته نمی شود مگر بموجب قانون"

اصل سوم) تقاضای مشاوره

مودی مالیاتی حق دارد به رایگان از خدمات مشاورانی که سازمان امور مالیاتی کشور جهت راهنمایی و پاسخ به سوالات آنها در ادارات امور مالیاتی به کار گمارده است استفاده کند.

اصل چهارم) رعایت عدالت در رسیدگی پرونده

با وجود کوششها و تلاشهای فراوان توسط قانونگذار و در جهت جلوگیری از تضییع حقوق دولت و مردم، گاهی اوقات و در پاره ای از موارد بدلیل نارسایی و ضعف قانون حقوق بعضی از مودیان ضایع می شود. در این میان خوشبختانه ماده ۲۵۱ مکرر نقش موثر و سازنده ای در جهت این نقیصه ایفا نموده است و به منزله یک عدالتخانه در وزارت دارایی و سازمان امور مالیاتی محسوب می شود. بدین ترتیب مودی این حق را دارد که به صرف غیر عادلانه بودن مالیات به استناد مدارک و دلایل کافی شکایت نموده و تقاضای تجدید رسیدگی را نماید.

اصل پنجم) دارا بودن حق وکیل یا نماینده

مودی مالیاتی حق دارد به جای خود وکیل یا نماینده قانونی اش را با رعایت مقررات مربوطه به اداره امور مالیاتی بفرستد. ذکر این موضوع نیز ضروری است که بموجب قانون مالیات های مستقیم وکیل یا نماینده مودی نباید از کارکنان شاغل یا آماده به خدمت در وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی کشور باشند

اصل ششم) حق تصحیح و اصلاح اسناد و مدارک تسلیمی

بموجب تبصره ماده ۲۲۶ قانون مالیات های مستقیم به مودیان مالیاتی اجازه داده می شود در صورتی که به نحوی از انحاء در اظهارنامه یا ترازنامه یا حساب سود و زیان تسلیمی از نظر محاسبه اشتباهی شده باشد با

ارائه مدارک لازم ظرف یکماه از تاریخ انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه نسبت به رفع اشتباه اقدام و اظهارنامه یا ترازنامه یا حساب سود و زیان اصلاحی حسب مورد تسلیم نماید.

اصل هفتم) محرمانه بودن اطلاعات مودی در حین رسیدگی

اداره امور مالیاتی و سایر مراجع مالیاتی می بایست اطلاعات شخصی مودیان را که در حین رسیدگی بدست می آورد محرمانه تلقی نمایند و گرنه طبق قانون مجازات اسلامی با آنها رفتار خواهد شد.

اصل هشتم) کسب اطلاع

معمولاً مودیان مالیاتی اوراق مالیاتی خود را: ۱- از طریق ماموران و کارکنان سازمان امور مالیاتی دریافت می کنند، ۲- سازمان امور مالیاتی می تواند به منظور تحویل اوراق مالیاتی به مودیان از خدمات پستی استفاده نماید (ماده ۲۰۳ ق.م.م و تبصره های آن)، ۳- از طریق روزنامه های کثیرالانتشار به اطلاع مودی می رسد، ۴- مودی می تواند برای اطلاع از نحوه تشخیص یا محاسبه مالیات تصویر گزارش نهایی را از واحد مالیاتی دریافت نماید.

اصل نهم) اعتراض به مالیات مطالبه شده

در صورتی که مودی به برگ تشخیص مالیات ابلاغ شده به وی معترض باشد می تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ شخصاً یا بوسیله وکیل تام الاختیار خود به اداره امور مالیاتی مراجعه و با ارائه دلایل و اسناد و مدارک کتباً تقاضای رسیدگی مجدد نماید. (ماده ۲۳۸ ق.م.م)

اصل دهم) برخورداری دادرسی بیطرفانه پیش از الزام به پرداخت مالیات

مودیان مالیاتی می توانند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ برگ تشخیص و در صورتی که با رییس امور مالیاتی به توافق نرسند با دادن اعتراض کتبی به برگ تشخیص، رسیدگی مجدد را از هیات حل اختلاف مالیاتی درخواست نمایند.

اصل یازدهم) انتخاب نماینده از سوی مودی

مودی حق دارد یک نفر نماینده از اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون یا جامعه حسابداران رسمی یا مجامع حرفه ای یا تشکل های صنفی یا شورای اسلامی شهر به انتخاب خود جهت شرکت در هیات حل اختلاف مالیاتی معرفی نماید. (بند ۳ ماده ۲۴۴ ق.م.م)

اصل دوازدهم) برخورداری از معافیت ها و تسهیلات قانونی

مودیان مالیاتی در صورت ارائه بموقع اظهارنامه و انجام تکالیف قانونی می توانند از معافیت ها و تسهیلات قانونی برخوردار شوند

اصل سیزدهم) تقاضای تقسیط مالیات

وزارت امور اقتصادی و دارایی یا سازمان امور مالیاتی کشور می تواند نسبت به مودیانی که قادر به پرداخت بدهی مالیاتی خود اعم از اصل و جریمه بطور یکجا نیستند از تاریخ ابلاغ مالیات قطعی بدهی مربوط را حداکثر بمدت ۳ سال تقسیط نمایند. این حق به صراحت در ماده ۱۶۷ قانون مالیات های مستقیم بیان شده است.

اصل چهاردهم) قائل بودن از برخورداری از حداقل معیشت برای مودی در چارچوب قانون

مودی مالیاتی بموجب ماده ۲۱۲ قانون مالیات های مستقیم این حق برایش لحاظ شده است که از اداره امور مالیاتی بخواهد در هر یک از مراحل مختلف وصول و اجرا حق برخورداری از حداقل معیشت در چارچوب قانون و مقررات جاری برای او در نظر گرفته شود.

اصل پانزدهم) استرداد اضافه پرداخت مالیات

مودی مالیاتی حق دارد از اداره امور مالیاتی بخواهد چنانچه به هر دلیل وجوهی اضافه بر میزان مالیات واقعی اش پرداخته است و نیز مبالغی که تحت عنوان خسارت وارده به اضافه پرداختی مزبور تعلق می گیرد را در مدت زمان مصرح در قانون به وی مسترد نماید.

اصل شانزدهم) تقاضای مفاصا حساب مالیاتی

بموجب ماده ۲۳۵ ق.م.م اداره امور مالیاتی مکلف است نسبت به مودیانی که بدهی مالیاتی قطعی خو را پرداخت نموده اند حداکثر ظرف مدت ۵ روز از تاریخ وصول تقاضای مودی، مفاصا حساب مالیاتی تهیه و به مودی تسلیم کند.

اصل هفدهم) نحوه ارائه اظهارنامه مالیاتی

بطور کلی مودیان مالیاتی از دو طریق می توانند اظهارنامه های مالیاتی خود را به ادارات امور مالیاتی ارائه نمایند. نخست آنکه خود شخصا اظهارنامه مالیاتی را به ادارات امور مالیاتی ارائه و رسید دریافت نمایند. (ماده ۱۷۷ ق. م.م) دوم آنکه مودی حق دارد اظهارنامه و سایر اوراق مالیاتی که مکلف به ارائه آن می باشد را از طریق پست به اداره امور مالیاتی ارسال نماید.